

2024 M. SAUSIO MĖN. AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

IZRAELIS

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS
Eksportuotojams aktuali informacija		
	Informacija apie Izraelio parlamento priimtą importo reformą.	https://www.chamber.org.il/media/166013/review-of-the-new-import-reform-in-israel-2022.pdf
	Izraelio prekybos rūmų pasiūlymai importuotojams ir eksportuotojams.	https://www.chamber.org.il/37679/40433/
	Izraelyje vykstančios parodos ir tarptautiniai verslo renginiai.	https://10times.com/top100/israel
	Izraelio mokesčių inspekcijos informacija dėl muitų ir kitų mokesčių prekėms pagal jų kodus.	https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/en/CustomsBook/Import/CustomsTaarifEntry
Bendradarbiavimui MTEPI srityse aktuali informacija: mokslas (R&D), inovacijos, gyvybės mokslai		
	Pagrindinės Izraelio gyvybės mokslų institucijos	https://www.iati.co.il/iati-members.php
01-31	<i>Teva Pharmaceuticals</i> prognozuoja mažesnę pelną, bet didesnius pardavimus 2024 m. po stipraus 2023 m. IV ketvirčio. Pajamų 2023 m. pabaigoje šuolį paskatino didelis išankstinis <i>Sanofi</i> mokėjimas už bendradarbiavimą kuriant uždegiminės žarnyno ligos gydymo vaistus.	https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/teva-pharm-profit-handily-beats-q4-estimates-sales-jump-2024-01-31/
Energetika, transportas, aplinka ir klimato kaita, žaliosios technologijos, kibernetinis saugumas		
01-31	Jemeno hučiai ir toliau atakuoja laivus Raudonojoje jūroje, taip keldami papildomus iššūkius laivybos kompanijoms ir didindami įtampą regione.	https://www.reuters.com/world/middle-east/yemens-houthis-say-they-targeted-us-merchant-vessel-statement-2024-01-31/ https://www.reuters.com/world/middle-east/yemens-houthis-say-they-will-target-us-british-warships-self-defense-al-massirah-2024-01-31/

		https://www.reuters.com/world/middle-east/maersk-continues-schedule-suez-journeys-despite-houthi-attack-2024-01-02/
01-31	ES valstybės narės planuoja iki vasario vidurio pradėti Raudonosios jūros karinio jūrų laivyno misiją, kuria siekiama apsaugoti laivus nuo Jemeno hučių grupuotės atakų.	https://www.reuters.com/world/urope/eus-borrell-hopes-lead-eu-red-sea-mission-will-be-known-soon-2024-01-31/
01-30	Izraelio Energetikos ir infrastruktūros ministerija paskelbė, kad maksimali vyriausybės kainomis kontroliuojamo 95 benzino kaina savitarnos kolonėlėse Izraelyje vasarį pakils 0,16 NIS už litrą - iki 7,38 NIS už litrą. Mokestis už pilną aptarnavimą iš degalinių prižiūrėtojų išliks 0,22 NIS.	https://en.globes.co.il/en/article-gasoline-prices-in-israel-to-rise-to-18-month-high-1001468957
Startuoliai, fintech, informacinės ir ryšių technologijos, inžinerija ir kt. technologijos		
	Informacija apie Izraelio startuolių ekosistemą (startuoliai, investuotojai, artimiausi renginiai ir kitos naujienos).	https://finder.startupnationcentral.org/
01-15	Izraelio vyriausybė, bendradarbiaudama su Finansų ministerija ir Izraelio inovacijų institucija, paskelbė, kad patvirtino naują pertvarkos paketą, kuriuo siekiama padidinti Izraelio, kaip pasaulinio aukštųjų technologijų centro, poziciją. Po išsamių Finansų ministerijos ir Izraelio inovacijų tarnybos svarstymų, į daugialypį skatinimo planą įtrauktos kelios pagrindinės iniciatyvos, skirtos Izraelio aukštųjų technologijų ekosistemai stiprinti: <ul style="list-style-type: none"> • Revoliucinis startuolių fondas: naujas startuolių fondas, kuris bendradarbiaus su privačiais investuotojais, siekdamas kasmet įvesti daugiau nei pusę milijardo šekelių (125 mln. EUR) į pradinį, išankstinį ir A serijos etapą, skirtą pradedantiesiems startuoliams, turintiems ribotą prieigą prie kapitalo. Šis fondas strategiškai sutelks dėmesį į startuolius, pasižyminčius technologiniu gyliu ir proveržio naujovėmis. • YOZMA fondas (institucinių investicijų katalizatorius): fondas paskatins Izraelio institucijas investuoti į Izraelio rizikos kapitalo fondus. Per 5 metus bendrai bus investuota daugiau nei 4 milijardai šekelių (1 mlrd. EUR), taip stiprinant aukštųjų technologijų ekosistemą. • Naujų įmonių kūrimo inkubatorių fondas: fondas su pažangiu investavimo modeliu, kuriame konkursiniu principu bus leidžiama dalyvauti ir tarptautinėms įmonėms. Tai apims inovacijų inkubatorių centrų sukūrimą pagal rizikos kūrimo modelį, suteikiantį finansinę paramą, stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą giliųjų technologijų srityje. 	https://innovationisrael.org.il/en/press_release/stimulus-to-boost-israeli-high-tech/
01-24	Google investuoja 8 milijonus JAV dolerių į paramą Izraelio technologijų įmonėms ir Palestinos verslui, taip siekiant padėti mažoms įmonėms užsitikrinti finansavimą Izraelio ir Hamas karo metu.	https://www.reuters.com/technology/google-help-fund-israeli-ai-firms-palestinian-businesses-2024-01-24/

	Google teigė, kad jos 4 mln. JAV dolerių paramos fondas bus skiriamas AI startuoliams Izraelyje, o dar 4 mln. USD bus skirta ankstyvosios stadijos palestiniečių startuoliams ir įmonėms, siekiant padėti jiems tęsti veiklą.	
01-25	Nepaisant karo, politinių nesutarimų ir didelių palūkanų normų, įdarbinimo agentūra „Ethosia“ nustatė, kad 2023 m. atlyginimai technologijų sektoriuje išaugo. Tačiau ekspertai vis dar yra susirūpinę, nes nėra aišku, kokius ilgalaikius padarinius turės karas.	https://en.globes.co.il/en/article-tech-salaries-in-israel-rose-in-2023-1001468626
01-17	Google Israel artimiausiomis dienomis pradės atleisti darbuotojus, įskaitant vyresnius vadovus. Šiuo metu Google Izraelyje turi 2 000 darbuotojų, iš kurių 250 – rinkodaros ir reklamos skyriuose. Atleidimai susiję su įmonės reorganizavimo ir optimizavimo politika.	https://en.globes.co.il/en/article-google-israel-set-to-begin-layoffs-1001468014
01-21	Izraelio saulės energijos įmonė <i>SolarEdge Technologies</i> atleidžia 900 darbuotojų, iš kurių 550 Izraelyje, pranešė bendrovė. Tai sudaro apie 16% bendrovės darbuotojų. Atleidimai įmonėje prasidėjo dėl prastų finansinių rezultatų bei bendrovės akcijų kainos kritimo.	https://en.globes.co.il/en/article-solaredge-to-lay-off-900-employees-1001468214
Turizmo sektoriui aktuali informacija		
12-20	<i>Luftansa</i> , <i>SWISS</i> ir <i>Austrian</i> oro linijos nuo sausio 8 d. atnaujino apie 20-30% skrydžių, apie planus atnaujintus skrydžius taip pat skelbia <i>LOT</i> , <i>Air France</i> , <i>Blue Bird</i> , <i>Vueling</i> , <i>Transavia</i> , <i>TUS</i> , <i>Bulgaria Air</i> , <i>Turkish Airlines</i> , <i>Wizzair</i> , <i>Ryanair</i> , <i>EasyJet</i> . Nuo karo pradžios skrydžius vykdo Izraelio oro linijos: <i>ELAL</i> , <i>Arkia</i> , <i>Israir</i> , <i>Sundor</i> , <i>Ethiopian Airlines</i> , <i>Etihad Airways</i> , <i>flyDubai (Emirates)</i> , <i>Uzbekistan Airways</i> , <i>Hainan Airlines</i> , <i>Azimuth Airline</i> , <i>Red Wings</i> .	https://en.globes.co.il/en/article-air-france-and-other-foreign-airlines-to-resume-israel-flights-1001467299 https://www.jpost.com/israel-news/article-778333
01-27	Izraelio oro uosto administracijos duomenimis, 2023 metais tarptautinių keliautojų skaičius pasiekė 21,1 mln. Per pirmuosius devynis metų mėnesius keleivių srautas augo 38,5%, iki 19,1, tačiau po Hamas pradėto karo keleivių srautai sumažėjo - lapkričio mėn. sumažėjimas siekė 78%, o gruodį 71%.	https://www.reuters.com/world/middle-east/air-traffic-climbs-israels-tel-aviv-airport-2023-war-weighs-2024-01-21/
01-19	Kai kurie kruizų laivų turų operatoriai atšaukė arba pakoregavo savo maršrutus, kad išvengtų Raudonosios jūros dėl hučių atakų prieš laivus, tačiau bendras poveikis kelių milijardų dolerių vertės pramonei neturėtų būti reikšmingas. Irano remiamų hučių nuo lapkričio sulėtino prekybą tarp Azijos ir Europos bei sukėlė susirūpinimą dėl karo tarp Izraelio ir Hamas kovotojų eskalavimo.	https://www.reuters.com/business/autos-transportation/royal-caribbean-msc-cancel-cruises-due-red-sea-attacks-2024-01-19/
Bendra ekonominė informacija		
01-02	Per IV ketvirtį šekelis JAV dolerio atžvilgiu sustiprėjo 5,2 proc., o euro atžvilgiu – 1 proc. Tai įvyko po to, kai ketvirčio pradžioje dėl karo su Hamas šekelis gerokai susilpnėjo daugelio valiutų atžvilgiu.	https://www.boi.org.il/en/communication-and-publications/press-releases/israel-s-foreign-currency-market-in-the-fourth-quarter-of-2023/
01-23	Turkija nusprendė išbraukti Izraelį iš tikslinių eksporto rinkų sąrašo ir nustos subsidijuoti prekybą bei remti su Izraeliu dirbančias įmones. Be to, Turkijos prekybos ministerija nustos remti bendras konferencijas ir kitas iniciatyvas su Izraeliu.	https://en.globes.co.il/en/article-turkey-removes-israel-from-export-target-list-1001468384

01-22	Dvi didžiosios Izraelio kompanijos – <i>Shufersal</i> ir <i>Rami Levi</i> – nustojo importuoti vynuoges iš Pietų Afrikos. Tokį sprendimą lėmė susirūpinimas dėl vartotojų boikoto, susijusio su Pietų Afrikos ieškiniu prieš Izraelį dėl galimo genocido Gazoje.	https://www.fresh-market.info/fruitsandvegetables/fruits/table-grapes/the-import-of-grapes-from-south-africa-to-israel-has-been-suspended-532367216
01-12	Naftos kaina pabrango 1 proc., kai vis daugiau naftos tanklaivių nukreipė kursą nuo Raudonosios jūros po JAV ir Didžiosios Britanijos oro ir jūrų smūgių hučių taikiniams Jemene, kuriuos iššaukė Irano remiamos grupuotės atakos prieš laivininkystę.	https://www.reuters.com/markets/commodities/oil-prices-rise-more-than-2-after-us-britain-strikes-yemen-2024-01-12/
01-22	Izraelio darbo ministras Yoav Ben-Tzur patvirtino minimalios mėnesinės algos didinimą nuo balandžio mėnesio. Minimalus atlyginimas padidės nuo 5 572 NIS iki 5 880 NIS, praėjusį mėnesį vidutiniam darbo užmokesčiui Izraelio ekonomikoje pakilus iki 12 379 NIS.	https://en.globes.co.il/en/article-minimum-monthly-wage-to-rise-in-april-1001468362
01-29	70 JAV bendrovės GE (<i>General Electric</i>) inžinierių paliko Izraelį prasidėjus karui, todėl buvo uždelstas <i>Kokhav Hayarden</i> atsinaujinančios energijos projekto įgyvendinimas Galilėjoje. Ši įmonė yra hidroakumuliacinės hidroelektrinės (HEP) projektas, kurio vertė 1,7 mlrd., o valstybė įsipareigojo pirmuosius 18 metų finansuoti 94 proc.	https://en.globes.co.il/en/article-galilee-hydroelectric-power-project-delayed-as-ge-engineers-flee-war-1001468877
01-25	Peržiūrėta 2024 m. biudžetą sudarys 582 mlrd. NIS, ty 70 mlrd. NIS daugiau nei pradinis biudžetas, o biudžeto deficitas turėtų padidėti iki 6,6% BVP. Karui Gazoje perkopus 100 dienų, į pakeistą biudžetą įtraukta daugiau pinigų gynybai ir kompensacijoms nuo konflikto nukentėjusiems asmenims, taip pat didesni asignavimai sveikatos apsaugai, policijai ir švietimui. Pasiūlymas bus teisiškai patikrintas prieš kitą mėnesį pateikiant jį Knesetui tvirtinti.	https://www.gov.il/en/departments/news/press_15012024
01-16	Finansų ministerijos vyriausiasis ekonomistas mano, kad Izraelio ekonomika 2024 metais augs 1,6 proc., o BVP vienam gyventojui bus neigiamas, darant prielaidą, kad kovos Gazoje ir riboti karo veiksmai šiaurėje baigsis iki 2024 metų vasario pab. Pagal pesimistiškesnį scenarijų, karui tęsiantis iki 2024 metų pabaigos, BVP susitrauktų 1,5 proc.	https://en.globes.co.il/en/article-chief-economist-sees-16-growth-if-war-ends-february-1001467955
01-21	Pirminiais Izraelio Ekonomikos ir pramonės ministerijos skaičiavimais, Izraelio prekių ir paslaugų eksportas 2023 m. siekė 156 mlrd. USD, ty 6% mažiau nei 2022 m. Prekių eksportas sumažėjo 10%, o paslaugų eksportas sumažėjo 3 %. Ministerija aiškino, kad nors prekių eksporto apimtys beveik nekito, viso eksporto mažėjimas daugiausia susijęs su eksportuojamų prekių, ypač chemijos produktų, kainų mažėjimu. Kalbant apie paslaugas, ministerija apskaičiavo, kad dalis mažėjimo siejama su karu Gazoje bei dėl smarkiai sumažėjusio skrydžių į Izraelį ir iš jo.	https://www.statista.com/topics/9116/key-economic-indicators-of-israel/
01-15	Maisto kainos Izraelyje toliau auga. <i>Strauss Group</i> , viena didžiausių šalies maisto gamintojų, paskelbė, kad kitą mėnesį pradės dar vieną kai kurių savo produktų kainų kėlimą, taip pat atleis apie 150 darbuotojų, motyvuodama tuo, kad staigiai išaugo žaliavų kaina.	https://www.timesofisrael.com/ami-d-war-strauss-to-hike-prices-of-25-of-its-products-lay-off-150-employees/
Strategijos ir naudingi dokumentai		
	Izraelio gyvybės mokslų industrijos 2022 m. ataskaita	IATI-Life-Sciences-Industry-21-11.pdf
	Izraelio gyvybės mokslų sektoriaus I pusmečio. ataskaita	https://www.iati.co.il/files/files/Compressed%20IATI%20H1%20Update.pdf

		e%20Israels%20Life%20Science%20Industry%20Report.pdf
	Izraelio dirbtinio intelekto ir nacionalinio saugumo strategija	https://www.inss.org.il/publication/artificial-intelligence-and-national-security-in-israel/
	Izraelio 2023 m. aukštųjų technologijų apžvalga	https://innovationisrael.org.il/en/report/2023-annual-report-state-high-tech
	Izraelio dalyvavimas Europos Horizonto programoje	https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/europe-world/international-cooperation/association-horizon-europe/israel_en
	Izraelio technologijų sektoriaus darbo jėgos analizė	https://innovationisrael.org.il/en/report/how-many-israelis-really-work-in-high-tech/
<p>Parengė Donata Mauricaitė, LR komercijos atašė Izraelio valstybėje el. paštas Donata.Mauricaite@urm.lt</p>		